

Rodzaj hominidów	Okres	Cechy	Umiejętności
Sahelantrop	7 – 6 mln Lat temu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prawdopodobnie poruszał się na dwóch nogach ▪ Objętość mózgowca ok. 360 cm³ 	
Ardipitek	5,8 – 4,4 mln lat temu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poruszał się na dwóch nogach ▪ Miał długie kończyny górne i chwytne paluchy stóp ▪ Mózgoczaszka o objętości ok. 350 cm³ 	
Australopitek	4,2 – 1,3 mln lat temu Afryka Pd	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Około 100 -130 cm wzrostu ▪ Pojemność puszeki mózgowej ok. 500 cm³ ▪ Prawie pionowa postawa z podniesioną głową ▪ Żył w gromadach ▪ Mieszkał w jaskiniach ▪ Jadł wszystko (gł. padlinożerca) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wykorzystywał kamienie i kości w charakterze narzędzi
Homo habilis „człowiek zręczny, zdolny, myślący”	2,5 – 1,5 mln lat temu Afryka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyższy od australopiteka ▪ Większa pojemność czaszki ok. 600 cm³ ▪ Mózg osiągnął połowę wielkości współczesnego człowieka ▪ Ważył ok. 40 – 50 kg ▪ Dłoń z szerokimi płaskimi paznokciami ▪ Zajmował się zbieractwem i był padlinożercą ▪ Możliwe, że łowił zwierzynę 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wytwarzał samodzielne narzędzia – potrafił odłupywać i ostrzyć kamień
Homo erectus „człowiek wyprostowany”	1,8 mln – 500 tys. lat temu Afryka, Europa, Chiny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pionowa postawa przy chodzeniu i bieganiu ▪ Wzrost 150 – 170 cm ▪ Potężna budowa ciała ▪ Mózg wielkości 2/3 współczesnego człowieka – ok. 1000 cm³ ▪ Żył w grupach 20 – 30 osób ▪ Trudnił się zbieractwem i łowiectwem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wytwarzał pięściaki, ostrza, skrobaki, przebijaki ▪ Potrafił posługiwać się ogniem (jedzenie, obrona, ogrzewanie) lecz nie umiał go rozpalać Wytwarzali drewniane oszczepy utwardzane w ogniu. ▪ Budował schronienia

Homo sapiens neandertalensis „rozumny człowiek neandertalski”	150 tys. – 30 tys. lat temu Europa, Afryka, Bliski Wschód	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 150 – 170 cm wzrostu ▪ objętość mózgowca ok. 1500 cm³ ▪ mocna budowa ciała ▪ krótsze kończyny dolne, długie ręce ▪ głowa: wał nadczołowy, płaskie, niskie czoło, duże zęby ▪ żył w gromadach ▪ zajmował się zbieractwem, myślistwem i rybołówstwem ▪ polował na sarny, kozy, mamuty, nosorożce ▪ nosił odzież ze skóry ▪ mieszkał w jaskini 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafił się ubierać – chronił przed zimnem ▪ wykonywał narzędzia z kamienia i drewna ▪ obrzędowo chował zmarłych – wierzył w życie pozagrobowe ▪ umiał mówić
Homo sapiens sapiens „współczesny człowiek rozumny”	200 tys. lat temu – Afryka, Bliski Wschód 40 tys. lat temu - Europa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dwunożny chód, wyprostowana postawa ▪ był wyższy od Neandertalczyka ▪ duża pojemność czaszki ok. 1400 cm³ ▪ wysokie czoło ▪ niewielkie zęby ▪ występował w zorganizowanych gromadach ▪ potrafił polować, łowić ryby, zbierać pożywienie ▪ wiódł koczowniczy tryb życia ▪ mieszkał w jaskiniach 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konstruował i używał skomplikowane narzędzia ▪ posługiwał się mową, ▪ grzebał swoich zmarłych ▪ wykonywał broń, łuk, maczugę, sztylet ▪ potrafili rzeźbić i malować

Pojęcia:

- antropologia – nauka, która zajmuje się antropogenezą, czyli pochodzeniem i wczesnymi dziejami człowieka
- hominidzi - istoty człowiekolate